



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.  
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De  
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.  
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

**Lessius, Leonardus**

**Lovanii, 1645**

Art. 1. Vtrum homo possit de vno peccato satisfacere sine alio.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

26  
Obiectio-  
nes soluun-  
tur.

Cur vo-  
luntas Ada-  
mi ex con-  
digno va-  
luerit po-  
steris ad  
damnatio-  
nem.

Dices Primò: Peccatum Adæ non erat infini-  
tæ virtutis in ratione mali, & tamen ex condigno  
meruit omnibus priuationem gratiæ & damna-  
tionem: ergo pari modo satisfactio vnus poterit  
alteri valere ex condigno.

Respondeo Negando Consequentiam: nam  
opus illud non solum erat Adami, sed etiam po-  
sterorum, qui in ipso virtute continebantur, qua-  
tenus voluntas Adami censebatur esse postero-  
rum. Itaque ex condigno valuit omnibus ad  
damnationem, non vt erat opus Adami, sed vt  
opus totius posteritatis: satisfactio autem mea nõ  
sic est opus alterius, pro quo satisfacere intendo,  
imò nec esse potest.

Dices Secundò: In Republica ciuili alter po-  
test pro altero apud Principem condignè satisfacere:  
cur non etiam in Republica spirituali, id est,  
in Ecclesiâ apud Deum?

Cur vnus  
pro alio  
possit con-  
dignè satis-  
facere quo-  
ad debitum  
pecuniæ,  
non ita pro  
debito pœnæ

Respondeo: Si debitum sit pecuniarum, sic po-  
test alter pro altero satisfacere: nam in tali solu-  
tione solum spectatur, vt tanta summa detur, siue  
à reo, siue ab alio nomine rei: cum enim alius no-  
mine rei dat, ipse reus soluere censetur. Ratio est,  
quia pecunia potest perfecte transferri in ipsum  
reum, vt tam verè & perfecte fiat ipse, sicut an-  
tè fuit alterius. Si autem debitum consistat in obli-  
gatione ad aliquam pœnam positiuam sustinen-  
dam (vt si reus damnatus sit ad exilium, carcerè,  
flagella) non potest alius pro eo condignè satisfacere,  
sed solum ex misericordie acceptatione Prin-  
cipis, qui condonat reo supplicium propter alterius  
preces, & afflictionem oblatam. Ratio est, quia  
opus satisfactorium alterius non potest ita in reum  
transferri, vt propriè fiat ipse, sicut erat eius  
qui illud re ipsa sustinuit.

Dices Tertio: In Ecclesiâ est communio San-  
ctorum: ergo ex condigno: alioquin erit im-  
perfecta.

27  
Qualis, &  
in quo, sit  
communio  
Sanctorum  
in Ecclesiâ,

Respondeo: Sicut communio Sanctorum non  
postulat, vt alter alteri ex condigno mereatur, ita  
neque vt condignè satisfaciatur. Sufficit enim ad hæc  
communio, vt alter curam salutis alterius  
gerat, vt de bonis mutuis gaudeant, de malis do-  
leant, bona procurent, mala auertant; quod  
fit orando, suaque bona opera Deo pro altero  
offerendo.

Dices Quarto: Si satisfactio alterius alteri so-

lùm valeat per modum impetrationis: ergo non  
valet lege infallibili, quod videtur absurdum.

An satisfac-  
tio vnus  
pro alio va-  
leat lege in-  
fallibili.

Respondeo Primò: Non est certum satisfactio-  
nem vnus valere alteri lege infallibili; nusquam  
enim id habetur in Scriptura vel Traditione; nec  
vlla ratio conuincit: imò certum est, non valere  
alteri tantum, quantum valeret, si ipsemet eam  
subiret; vt rectè Medina quæst. 3: quod est signum  
non valere ex condigno, quando eam non subit.

Respondeo Secundò: Negari potest consequen-  
tia: nam etiam contritio lege infallibili effectum  
habet remissionem peccatorum, non tamen ex  
condignitate.

Dices Quintò: Ergo Indulgentiæ non vale-  
bunt ex condigno: quod est contra communem  
Ecclesiæ sensum.

Respondeo Negando consequentiam: quia per  
Indulgentias nõ solum applicantur satisfactioes  
Sanctorum, sed etiam Christi, & eatenus ex con-  
digno valent.

DVBIVM II.

*Vtrum satisfactio, quam alius pro alio suscipit,  
sit Sacramentalis?*

Respondeo: non esse: quidquid alij dixerint.

28  
Non potest  
Confessor  
alteri im-  
ponere pœ-  
nitentiam  
pro pœnia  
tenente sub-  
eundam.

Probatur Primò: Quia satisfactio sacra-  
mentalis debet procedere ex virtute Clauis, id est,  
ex potestate Sacerdotali: hinc enim habet, quod  
sit sacramentalis; vt colligitur ex Concilio Tri-  
dentino sess. 14. cap. 8. Atqui Sacerdos, per po-  
testatè Clauium non potest alteri imponere pœ-  
nitentiam pro pœnitente subeundam, sed solum  
ipsi pœnitenti: ergo pœnitentia illa non est sa-  
cramentalis.

Probatur Secundò: Quia pœnitentia sacra-  
mentalis imponi debet tum ad remedium & ad  
custodiam contra peccata futura, tum ad vindi-  
ctam præteritorum: atqui satisfactio tua non est  
remedium, aut vindicta peccatorum alterius. Quò  
fit, vt quando pœnitens non potest implere pœni-  
tentiam impostam, non teneatur eam curare per  
alium; & si curet, non ideo liberatur, quando re-  
ctè valuerit: neque illa per alterum impleta, ali-  
ter ipsi proderit, quam per modum impetratio-  
nis, etiamsi consensu vel iussu Sacerdotis curaue-  
rit per alium impleri.

Pœnitens,  
non valet  
per se im-  
plere pœni-  
tentiam, nõ  
teneatur ea  
curare per  
alium im-  
pleri.

Q V Æ S T I O X I V.

De Qualitate Satisfactionis.

ARTICVLVS I.

*Vtrum homo possit de vno peccato  
satisfacere, sine alio?*

Respondeo & Dico Primò: Non potest  
quis satisfacere pro vno peccato quoad  
culpam & pœnam æternam, quin pari mo-  
do simul satisfaciatur pro alio. Patet ex di-  
ctis suprà q. 86. & 87. & hoc solum vult D. Tho.  
istò articulo.

Dico Secundò: Iustificatus potest satisfacere  
pro pœna temporali vnus peccati, sic vt non sa-

tisfaciat simul pro pœna alterius. Est etiam cer-  
tum. Ratio est: quia diuersis peccatis diuersæ  
pœnæ respondent, quarum vna non est alteri  
connexa.

Petes: An ergo pro diuersis peccatis oporteat  
diuersis pœnarum generibus satisfacere?

An quouis  
genere sa-  
tisfactio-  
nis, possit  
pro quouis  
peccato sa-  
tisfacere.

Respondeo: Si satisfactio consideretur, qua-  
tenus est satisfactio, & vindicta pro peccatis præ-  
teritis, sic quouis genere satisfactionis possumus  
pro quouis peccato satisfacere, nempe vel oratio-  
ne, vel ieiunio, vel eleëmofynis: quia quodlibet  
horum, si debitè & quantum oportet vsurpetur,  
sufficit ad quamuis pœnam temporalem redimen-  
dam. Si autem consideretur satisfactio, quatenus  
est in

Quid spectare debeat Confessor in penitentis impositione...

est in remedium contra futura, debet fieri diversis operibus. Sacerdos autem in penitentis imponendis...

ART. II. III. IV. & V.

De his quatuor articulis supra dictum est q. 89. ubi ostendimus hominem in peccato mortifero...

Utrum expleta satisfactio sacramentalis in statu mortifero valeat. Et si non valeat, utrum saltem renouet per penitentiam & charitatem superuenientem?

Implens penitentiam in mortali, non satisfacit debito peccati coram Deo.

Respondeo & Dico Primò: Qui implet penitentiam iniunctam in statu peccati mortalis, etsi satisfaciat præcepto Sacerdotis, non tamen satisfacit pro debito peccati coram Deo.

QVÆSTIO XV.

De his, per que fit Satisfactio.

ARTICVLVS I.

Utrum Satisfactio debeat fieri per opera pœnalia?

Affirmatur.

Respondeo Affirmatiuè. Quod probari potest. Primò, Quia passim Scriptura, dum meminit penitentiam, proponit opera pœnalia. Secundò, Quia satisfactio fit in vindictam peccatorum: vindicta autem sonat pœnam.

tiâ, & remissionem culpæ: est enim veluti cõplémentu iustificationis, per quod omnis inæqualitas tollitur. Satisfacit tamè præcepto Sacerdotis: nam sicut alijs plerisque præceptis satisfacere potest in statu peccati, ita etiam huic, præsertim cum actus virtutum, scilicet orationem, ieiunium, & elemosinam, quibus fit satisfactio, extra gratiam præstare possimus: quo fit, ut iste postea non tenetur illam penitentiam repetere.

Satisfacit tamen præcepto confessoris.

Dico Secundo: Probabile tamen est, hanc satisfactionem renouere per gratiam superuenientem, quamvis ea quæ sponte assumitur, non renouiscat. Ita Caietanus Opusculo de Satisfactione q. 2. Petrus Soto lectione 2. de satisfactione sub fine. Victoria q. 201. & alij complures.

Renouiscit illa satisfactio per gratiam superuenientem.

Probatur Primò: Quia, etsi sacramentalis satisfactio, dum impletur, non sit grata Deo ex opere operantis, est tamen grata ex opere operato, id est, ratione operis externi ex institutione Christi vim habentis: applicat enim Christi merita ad remissionem peccati temporalis: ergo habebit suam efficaciam, quando fuerit homo capax: sola enim incapacitas hominis impediebat, quò minus illa Christi merita sacramentali satisfactioe applicata haberent effectum: sublata ergo hominis indignitate erunt efficacia, sicut dictum est de alijs Sacramentis. Secus est de satisfactioe nõ sacramentali, quia hæc solum ex opere operantis potest placere: quando ergo operans displicet, ipsa non potest esse accepta.

Probatur Secundo: Ecclesia numquam fuit sollicita, ut penitentes repeterent penitentiam, quam in peccato expleuerunt: videtur ergo sentire, illam prodesse salte post conuersionem: alioqui monendi fuissent penitentes, ut rursus penitentiam iniunctam præstarent, nec post hanc vitam diras pœnas luant.

tiones solum conuincere opus pœnale esse maxime accommodatum, propriissimeque dici satisfactorium; & ideo ordinariè imponendum; non tamen, quin per alia opera meritoria etiam possit satisfieri. Vnde

Notandum est: Tribus modis posse nos satisfacere.

Primò, Debitam pœnam sustinendo; sicut satisfaciunt qui ob crimen plectitur capite: sic satisfaciunt in Purgatorio. Sed hoc potius dicitur satisfactio, quàm satisfactio: nam hic non habetur ratio patientiæ interioris, sed solum externæ perpeffionis.

Tribus modis possumus satisfacere.

Secundo, Merendo pœne condonationem: idque dupliciter. Primò, directè & immediatè: ut dum quis in statu gratiæ pro peccatis suis laboriosa & molesta facit opera; v.g. dum ieiunat, gerit cilicium, cubat humi, dat elemosinam. Huiusmodi enim operibus, eò quòd pœnalia sint, & sponte suscipiantur, mereamur directè maiorem pœnã nobis remitti. Nam illa promptitudo quæ quis sibi infligit pœnam, ut alteri pro iniuriã satisfaciatur, pluris aestimatur, quàm si quadruplum ab alio inflictam sustineret. Hæc proprie dicuntur satisfactio.

1. Satisfaciendo.

2. Merendo pœnæ condonationem.